

Östersunds Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 708
831 28 ÖSTERSUND

Sökande Jämtkraft AB, 556001-6064
Box 394, 831 25 ÖSTERSUND

Ombud Advokat Joakim A. Nyman, Joakim A. Nyman Advokat AB
Köpmangatan 41, 831 30 ÖSTERSUND

Tel 063-103332
Fax 063-100332
e-post joakim@aadvokat.se

Saken

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken till reparation av överfallsdamm och anläggande av faunapassage i Långan samt utbyte av turbin och generator i Långfors kraftstation. Därtill ansöker Jämtkraft AB om tillstånd till borttagande av stenkista uppströms stationen på höger sida samt anläggande av ny stationsbyggnad.

Lokalisering/rådighet

Anläggningen och fastigheten Österulvsås 3:5 i Krokoms kommun ägs av Jämtkraft AB som sedan tidigare har erhållit tillstånd till uppförande av överfallsdamm och kraftverk på platsen. Viss del av anläggningen av faunapassage kommer utföras på fastigheten Lundsjön 5:12, samma kommun. Tillstånd till arbetena som berör Lundsjön 5:12 har erhållits av fastighetsägaren.

Yrkande

Jämtkraft AB hemställer att Mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken till

- reparation av överfallsdamm
- anläggande av faunapassage invid vänster strand
- utbyte av i stationen befintlig turbin och generator samt anläggande av ny stationsbyggnad
- att utriva stenkista på höger sida uppströms stationen
- att anlägga fiskavledare till vänster om intaget till stationen

allt i huvudsaklig överensstämmelse med närmare beskrivning i Teknisk bilaga, bilaga 1 och miljökonsekvensbeskrivning, bilaga 2.

Sökanden föreslår att tillståndet förenas med följande villkor:

1. Sökanden är skyldig att i vad mån på stationens skötsel beror tillse att ett lägsta vattenflöde om 2 m³/s alltid framläpps i faunapassagen.
2. Sökanden är skyldig att under tiden 1/5 till 15/10 varje år avleda c:a 0,4 m³/s vatten i fiskavledaren vid intaget.

Jämtkraft hemställer vidare att miljödomstolen meddelar att arbetena får genomföras under en tid av fem år från det domen vunnit laga kraft.

Jämtkraft hemställer slutligen att miljödomstolen bestämmer tiden inom vilken anspråk i anledning av oförutsedda skador får framställas till tio år från arbetstidens utgång.

Verkställighetsförordnande

Bolaget önskar få ta tillståndet i anspråk omedelbart oaktat beslutet inte vunnit laga kraft. Till grund för detta anförs att drifttillstånd för anläggningarna föreligger sedan 1918. Arbetena i kraftstationen kommer att ske i torrhet varför någon påverkan på miljö eller annans egendom eller annan störning av betydelse ej kommer att ske. Arbetena med reparation av dammen innebär endast momentan negativ miljöpåverkan av liten omfattning och innefattar en bestående förbättring av miljön genom den planerade faunapassagen och bör utföras snarast.

Beskrivning av verksamheten

Orientering

Sedan en akutsituation uppstått efter att sättningar upptäckts på intagsdel/vingmur vid Jämtkrafts anläggning, Långforsens kraftverk, i slutet av april 2010 har en skyddande fångdamm anlagts temporärt. Jämtkraft har därefter i torrhet kunnat identifiera skadan och projektera åtgärder till avhjälpande av skadorna. Jämtkraft AB har i målen M 2743-11 och M 2744-11 ansökt om godkännande av tidigare utförda åtgärder respektive tillstånd att uppföra ny jorddamm och intagsdel för kraftverket. Denna ansökan omfattar reparationsarbeten som behöver utföras på anläggningens övriga delar.

Aktuell ansökan

Anläggningsåtgärder som ansöks (se bilagd översiktsritning A)

1. Reparation av överfallsdamm
2. Anläggande av faunapassage
3. Byte av turbin och generator i kraftverket samt anläggande av ny stationsbyggnad
4. Utrivning av stenkista på höger sida uppströms kraftverket
5. Anläggande av fiskavledare/anpassning kröndamm
6. till 8. Anläggande av temporära fångdammar

Med utformning och genomförande som anges i Teknisk bilaga, bilaga 1.

Tidigare beslut

Långforsens kraftstation uppfördes 1918 efter utslag av Undersåkers och Offerdals tingslags häradsrätt den 7 augusti 1918. Tillståndet omfattar anläggande av anläggningar för tillgodogörande av vattenkraft i Långforsen med en tillhörande dämmningsrätt motsvarande strax över + 301,70m angivet i RH 00.

Uppströms Långforsen har sedan början av 1940-talet ett flertal vattenföretag genomförts. Närmast befinner sig Landösjöns reglering, vilka vattenhushållningsbestämmelser reglerats i dom 1959-06-04 (mål A 29-1943; Dbn 54)

Teknisk utformning, Huvudfix och höjdsystem

Överfallsdamm

Reparationen av överfallsdammen kommer att ske i dammens nuvarande läge med en återuppbyggnad till genomsnittlig krönhöjd + 301,70 m. Dammen repareras med en spont som omges av en tät kärna och ett erosionsskydd. Som yttre skydd kommer naturlig sten ingjuten i armerad betong att anläggas.

Faunapassage

I anslutning till dammens vänstra sida strax uppströms Gysåns utlopp i Långan anläggs en faunapassage om c:a 45 meters längd med en fallhöjd om c:a 0,9 meter. Passagen anläggs på fiberduk som först täcks med sprängsten därefter natursten med inblandning av sprängsten för att toppdressas med block av större dimension.

Vattenföringen i omlöpet skall vara lägst 2 m³/s och en eftersträvd vattenhastighet är mindre än 3 m/s i den smalaste sektionen.

Turbin och generator

Befintliga turbiner, tvillingfrancis, lyfts ut och vattenvägarna anpassas för en ny turbin av kaplan-typ med slukförmåga motsvarande den tidigare.

Befintlig generator ersätts med en generator anpassad för den nya turbinen.

Stenkista

Stenkistan på höger sida uppströms kraftstationen kommer att tas bort med grävmaskin i huvudsakligen torra förhållanden.

Fiskavledare/Kröndamm

I kröndammen till vänster om intaget till stationen kommer att installeras en fiskavledare. Dammen kommer att anpassas och i samband med detta kapas idag befintlig larsenspont ned och en del i dammen befintligt krossmaterial ersätts med betong. Arbetena utförs i torrhet.

Höjdsystem och huvudfix

Höjdsystemet som används är rikets höjdsystem RH 00.

Som huvudfix för arbetena används den järndubb som finns inslagen i intagets högra betongpelare med + 301,70 m i RH 00. Denna kommer att behöva flyttas under arbetenas utförande. Ny fix kommer att meddelas sedan denna bestämts.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att förebygga eller avhjälpa olägenheter från verksamheten

Naturvård

En undersökning planeras under sommaren/hösten 2013 för att fastställa status avseende bl. a. bottenfauna uppströms och nedströms dammen. Denna förväntas vara slutförd i september/oktober 2013. Avsikten är att undersökningen skall kunna läggas till stöd för en uppföljande studie sedan Faunapassagen funnits i minst tre år.

Oljor

En förteckning över oljor som används i verksamheten finns upprättad för den egna verksamheten och kommer att krävas av respektive entreprenör.

Oljor (diesel) förvaras i ADR-godkända cisterner. Entreprenörernas oljeförråd kommer att ställas upp på "skyddade" platser och ska uppfylla Jämtkrafts krav på invallningar och övriga skyddsanordningar.

Kemikalier

En förteckning över alla kemikalier som används i verksamheten finns upprättad för den egna verksamheten och kommer att krävas av respektive entreprenör.

I bolagets miljöledningssystem har fastlagts grunderna för egen och för anlitate entreprenörers användning av kemikalier. Miljöskadliga kemikalier undviks så långt det är möjligt.

Luftvårdsfrågor

Vid ev. dammande arbeten används filter för dammavskiljning. I övrigt används vattensprinkling vid behov för dammbekämpning.

Maskiner och transportfordon ska ha avgasrening enligt Euro 4/Steg 3 och enligt Jämtkraft miljöpolicy.

Mark

Hantering av oljor och drivmedel ska ske vid plats med spillskydd för att undvika markförorening.

Vattenvårdsfrågor

En stor del av de sökta arbetena utförs i torrhet. Vid grumlande arbeten kommer fiberduk och avledning genom sådan att nyttjas. Grumlande arbeten såsom anläggande och borttagande av fångdammar kommer att undvikas under känsliga perioder.

Buller

För transport av byggnadsmaterial och teknisk utrustning kommer antalet fordon att variera från 1 till 10 fordon per arbetsdag. Trafiken leds på befintliga vägar.

Vid fordonspassager kommer ljudnivån att vara som högst. Naturvårdsverkets riktlinjer för byggbuller ska tillämpas och vid upphandling ställs krav beträffande ljudnivå.

Avfallshantering

Källsortering utförs vid planerade anläggningsarbeten.

Farligt avfall, t.ex. oljor, smörjfett, från maskiner levereras via godkänd transportör till anläggning med tillstånd att slutligt omhänderta respektive typ av avfall.

Metallskrot återanvänds eller levereras till återvinning.

Hälsa och säkerhet

Med hänsyn till den trafik som genereras under byggnadstiden, byggmaskiner och sprängningar kommer det berörda området att vara stängt för allmänheten.

Kostnader

Den totala kostnaden för reparation av överfallsdammen samt byte av turbin och generator i kraftverket samt borttagande av stenkista beräknas uppgå till 12 850 000 SEK.

Intäkter, nuvärdesberäknat värde

Nettonuvärdet av investeringarna har beräknats till 18 200 000, d v s att överskottet under anläggningens ekonomiska livslängd beräknas medföra ett överskott om nämnda belopp sedan kostnaderna avräknats.

Hänsynsreglerna

Kunskapskravet 2 §

Bolaget är miljöcertifierat enligt ISO 14001.

Grundläggande miljöinformation/utbildning ges till samtliga anställda.

Kompletterande miljöutbildning för miljöansvarig och särskilt berörda.

Konsulter anlitas när det saknas intern kompetens eller tillräckliga erfarenheter.

Bästa möjliga teknik 3 §

Anläggningen får god teknisk standard, långsiktig hållbarhet och med bra totallösningar. Åtgärder och villkor föreslås också till förbättring av miljön.

Lokaliseringsprincipen 4 §

Vattenkraften är väl etablerad på platsen sedan nästan etthundra år. Då det rör reparation av befintlig anläggning finns inga alternativa lokaliseringar.

Hushållning med råvaror och energi 5 §

Källsortering sker för återanvändning och återvinning av restprodukter.

Produktvalsprincipen 6 §

Det sker en övergång till mindre miljöskadliga oljor efterhand som de finns tillgängliga.

Ansvar för att avhjälpa skada 8 §

Bolaget är medveten om sitt ansvar för att avhjälpa eventuella skador från anläggningen. Anläggandet av faunapassagen och fiskavledaren är sätt för bolaget att minska miljöpåverkan av anläggningen.

Kontroll av verksamheten

Det organisatoriska ansvaret regleras genom skriftlig delegation till vissa befattningshavare.

Kontroll, övervakning, fortlöpande undersökning och riskbedömning finns reglerat i befattningsbeskrivningar och rutiner som finns i Jämtkrafts verksamhets- och miljöledningssystem.

Kontroll av verksamhetens påverkan på den yttre miljön sker genom journalföring, provtagning och besiktningar sker enligt rutiner i Jämtkrafts miljöledningssystem. Vidare ingår dokumentation angående använda oljor och hur ansvar fördelas vid anläggningen. Anlitade entreprenörer har ansvar för att behövlig kontroll och journalföring utförs.

Berörda fastigheter/sakägare/ev. motstående intressen

Sakägarförteckning finns i bilaga 3.

Motstående intressen och synpunkter som lämnats redovisas i samrådsredogörelsen i bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING / SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisas i bilaga 2 med bilagor.

Ett mycket omfattande samråd har skett i enlighet med 6 kap. MB. Efter beslut från länsstyrelsen angående betydande miljöpåverkan har även utökad samråd skett. Redogörelse för samråd finns i miljökonsekvensbeskrivningen.

De synpunkter som framförts under samrådet har beaktats i utformning av MKB och de sökta åtgärdernas utförande.

Aktförvaring

Handlingarna kan vid utställning lämpligen hållas tillgängliga för allmänheten vid: Krokoms kommun, kommunhuset i Krokoms, Offerdalsvägen 8, 835 80 KROKOM.

SAMMANFATTNING AV ANSÖKAN

Jämtkraft AB ansöker om tillstånd till reparation av överfallsdamm och anläggande av faunapassage i Långan samt utbyte av turbin och generator i Långfors kraftstation. Därtill ansöker Jämtkraft AB om tillstånd till borttagande av stenlista uppströms stationen på höger sida samt anläggande av ny stationsbyggnad. Till skydd för nedströmmande fisk anläggs ett galler vid intaget med en fiskavledare i kröndammen vänster om intaget. Kröndammen anpassas samtidigt och renovering av denna sker i torrhet.

Någon förändring av gällande tillstånd söks inte vad gäller rätten att tillgodogöra vattnet för kraftproduktion genom dämning och drift av vattenturbin.

Östersund den 14 juni 2013

Jämtkraft AB

Joakim A Nyman, enligt fullmakt

Bilagor

- Översiktsritning, bilaga A
- 1. Teknisk bilaga med bilagor
- 2. Miljökonsekvensbeskrivning, MKB, med bilagor
- 3. Sakägarförteckning

